

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра політології

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ**

Безпекові міжнародні організації

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Політологія. Національна безпека»

Спеціальність 052 Політологія

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 6 від 30 грудня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 __

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Безпекові міжнародні організації
Викладач (-і)	Москалюк Михайло Федорович
Контактний телефон викладача	067 907 94 56
Е-mail викладача	moskaljuk62@ukr.net
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	<u>3</u> кредити ЄКТС, <u>90</u> год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	2 год. на тиждень згідно розкладу
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Курс «Безпекові міжнародні організації» є складовою частиною вивчення сучасних світових політичних процесів. Він надає можливість студентам отримати знання про міжнародні організації, їх специфіку, роль, функції у світовій безпековій архітектурі. Курс є важливою складовою частиною комплексу дисциплін, знання яких необхідно фахівцям зі спеціальності «політологія», зокрема ОПП «Політологія. Національна безпека». Міжнародні організації є дієвим регулятором міжнародних відносин, зокрема, в політичній, економічній, соціокультурній, безпековій та інших сферах. Їх значення як інституційних одиниць міжнародної політики дедалі зростає. Сьогодні практично всі держави світу – від найпотужніших до невеликих і таких, геополітичний статус яких ще невисокий, – сполучаються у світовій мережі міжнародних організацій. Процес глобалізації, що невинно поширюється й охоплює практично усі сфери міжнародної діяльності, створює умови для формування наднаціональних структур регулювання політичних відносин, і міжнародні організації є найактивнішим інструментом такого регулювання. Актуальність вивчення дисципліни визначається також сучасною складною геополітичною ситуацією у світі, спричиненою повномасштабною агресією росії проти України. У зв'язку з цим суттєво зріс запит на ефективність діяльності сучасних міжнародних організацій та безпекових інститутів.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Метою вивчення навчальної дисципліни «Безпекові міжнародні організації» є отримання знань про еволюцію, засади, специфіку функціонування міжнародних організацій та безпекових структур в умовах трансформації сучасного світу та відпрацювання нових механізмів ефективної співпраці політичних акторів у міжнародному просторі; вироблення навичок системно-прогностичного аналізу особливостей практики діяльності міжнародних організацій з питань безпеки в умовах політичної дійсності сучасного світового порядку . Основними завданнями вивчення дисципліни «Безпекові міжнародні організації» є: 1) засвоїти категоріально-понятійний апарат дисципліни; 2) зрозуміти причини та чинники, що обумовили створення міжнародних безпекових організацій; 3) аналізувати їх еволюцію та прогнозувати перспективи діяльності; 4) визначити завдання, напрямки та структурно-функціональні особливостей діяльності міжнародних безпекових організацій; 5) з'ясувати їх роль у сучасному світі; 6) визначити зміст і характер взаємодії України з безпековими міжнародними організаціями в контексті російсько-української війни.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	

Загальні компетентності:

Знання предметної області та розуміння професійної діяльності;

-здатність спілкуватися іноземною мовою;

-здатність бути критичним і самокритичним;

-здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);

-здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології;

-здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

-здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

.....

Фахові компетентності:

-здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат порівняльної політології;

-здатність описувати, пояснювати й порівнювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах;

-розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення;

-застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності;

-презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень фахівцям і широкій аудиторії, засобом масової інформації, експертам з інших галузей знань;

-здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими в контексті їх безпекового функціонування;

-здатність аналізувати безпековий вимір публічної політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівнях;

-здатність класифікувати політичні інститути, процеси та системи;

-здатність використовувати на практиці набуті знання при написанні курсових та дипломних робіт, проведенні науково-дослідної роботи.

5. Організація навчання**Обсяг навчальної дисципліни**

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

**Ознаки навчальної
дисципліни**

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
7	052 Політологія	IV	Вибірковий

**Тематика навчальної
дисципліни**

Тема		кількість год.		
		лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Вступ до курсу. Інтеграція та глобалізація як фактори формування єдиного світового простору.		2		6
Тема 2. Міжнародні організації та безпекові інститути: сутність та роль у світовій політиці		2	2	6
Тема 3. Універсальні міжнародні організації та безпекові структури.		2	2	6
Тема 4. Особливості безпекової діяльності ООН		2	2	8
Тема 5. ОБСЄ в системі безпекових інститутів		2	2	8
Тема 6. Міжнародні безпекові організації НАТО і ШОС: історія створення, сучасний стан та перспективи розвитку.		2	2	6
Тема 7. Безпекові організації на пострадянському просторі (на прикладі ОДКБ)			2	8
Тема 8. Безпекові аспекти функціонування Європейського Союзу			2	6
Тема 9. Україна в сучасному світі. Особливості взаємодії з міжнародними безпековими організаціями.			4	6
ЗАГ.:		12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	100-бальна система оцінювання Структура розподілу балів в межах аудиторно-самостійної роботи студентів: 1) лекції-5 балів 2) усні відповіді на семінарських заняттях – 60 балів; 3) індивідуальна робота: підготовка та захист реферату з обраної теми– 15 балів; 4) тестова контрольна робота – 15 балів 5) КСР-5 балів Загальна кількість – 100 балів.			
Вимоги до письмових робіт	Письмова контрольна робота є обов'язковою до виконання. Отримані студентом бали (максимум 15 балів) впливають на виставлення підсумкової оцінки. Письмова контрольна робота виконується виконується на останньому семінарському занятті. У випадку, якщо студент з якихось причин не написав контрольної роботи, він вважається таким, що не виконав повний обсяг навчального навантаження, передбаченого навчальним планом з даної дисципліни.			

	Реферативна робота виконується у друкованому форматі на аркушах А – 4. Обсяг - 12-15 сторінок, шрифт-14, інтервал-1,5, поля: зліва, зверху, знизу – 20 мм, справа – 15 мм. Список літератури подавати наприкінці тексту за алфавітом. Посилання на використані джерела - в тексті в квадратних дужках, де перша цифра - позиція у списку літератури, а друга – номер сторінки, наприклад, [8, с. 12]. Структура написання реферату: вступна частина; аналіз використаної літератури по темі (2-3 абзаци); характеристика обраної теми та перспективність її дослідження; визначення основних параметрів викладу матеріалу; наведення ілюстрованого матеріалу, що підтверджує аргументаційну базу; висновки; список використаної літератури. У випадку глибокого розкриття проблеми з відображенням авторської позиції реферат оцінюється 13 – 15 балами;	
	обґрунтоване розкриття теми: 9 - 12 балів; неповне розкриття теми: 8 – 11 балів; високий рівень компілятивності: 5 – 7 балів; розкриття лише одного аспекту дослідженого предмету: 1 – 4 бали. Враховується також: -складність обраної теми; -зміст, теоретичне узагальнення, обґрунтованість висновків; -кількість використаних джерел і літератури; -рівень знань з досліджуваної теми.	
Семінарські заняття	Тема 1. Завдання та загальні принципи діяльності міжн. організацій. (2 год.)	
	Тема 2. Універсальні міжнародні організації та безпекові структури (2 год.)	
	Тема 3. ООН як глобальна міжнародна безпекова організація (2 год.)	
	Тема 4. ОБСЄ в системі безпекових інститутів (2 год.).	
	Тема 5. Військово-політичні організації та блоки: НАТО і ШОС (2 год.)	
	Тема 6. ОДКБ як безпекова організація на пострадянському просторі (2 год.)	
	Тема 7. Безпекові аспекти функціонування Європейського Союзу (2 год.)	
	Тема 8. Взаємодія України з міжнародними безпековими організаціями (2 год.)	
	Тема 9. Тестова контрольна робота (2 год.)	
	Пропонуються наступні форми роботи на семінарських заняттях: виступ, опонування, доповнення, участь у дискусії. При цьому враховуватимуться лише логічно обґрунтовані виступи, альтернативні тези, змістовні доповнення, що дійсно сприятимуть розгляду проблемних питань. Студент (-ка) повинен (-а) мати не менше трьох оцінок за семінарські заняття, що у підсумку визначають середній арифметичний бал і виставляються в журналі окремою графою (максимальна кількість балів за роботу на семінарських заняттях -60).	

Умови допуску до підсумкового контролю	Якісне виконання: 1) тематики семінарських занять. Для цього необхідно якісно готувати конспекти семінарських занять. 2) однієї індивідуальної роботи. Виконання реферативного завдання передбачає якісну пошукову працю, творчий підхід до оформлення студентом (-кою) індивідуальної роботи. Студент (-ка) допускається до підсумкового контролю за умови відпрацювання усіх «заборгованостей» та набору 26 і більше балів.
Підсумковий контроль	Залікова (тестова) контрольна робота. Кількість тестових завдань – 50. Тести побудовані за схемою: 4 завдання, з яких одна правильна відповідь. Максимум – 15 балів. Максимальна кількість отриманих балів протягом навчання – 100.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Письмові роботи виконуються студентом самостійно у вигляді відповідей на тестові завдання. Пропонується чотири варіанти відповідей із зазначенням однієї правильної.

Письмова робота виконується на останньому занятті.

Академічна доброчесність: Підготовлені індивідуальні завдання у вигляді рефератів перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час виконання контрольних робіт, письмових завдань та тестування є заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв, планшету чи іншого мобільного пристрою), призводять до не зарахування результатів або не складання тестування відповідно до Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. У випадку виявів недобропорядної поведінки, академічної недоброчесності(списування), викладач пропонує студентові (-ці) повторно виконати необхідний вид роботи. З поважних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись дистанційно за умови погодження із керівником курсу.

.....

Відвідування занять

Студент, який навчається за індивідуальним графіком виконує початковий план у строгій відповідності із затвердженими вимогами та термінами. Політика навчального курсу передбачає перездачу усіх невиконаних завдань у випадку пропущених занять без поважних причин. За умови відсутності студента (-ки) на заняттях або ж невчасного виконання завдань студенту пропонується у визначений викладачем день і час відпрацювати пропущені заняття.

Неформальна освіта: порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів з лінгвістики на платформах Coursera, Udemu, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів / тренінгів, тощо) регламентується Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Повторне вивчення дисципліни: студент, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS або відраховується з навчального закладу.

Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті <https://d-learn.pnu.edu.ua>

8. Рекомендована література

1. Бугай Ю. Україна – НАТО. К., 2001
2. Голуб Н.В. Україна та міжнародні організації. К., 2010.
- Гірман А. Інтеграція у міжнародних відносинах. Регіональні студії, 2022. № 28. С. 63 – 66.
3. Віднянський С. Об'єднана Європа : від мрії до реальності. К., 2011.
4. Мартен Д. Метаморфози світу: соціологія глобалізації / Д. Мартен, Ж.-Л. Мецжер, Ф. Пьер. К., 2005.
- Матюшенко І.Ю. Євроінтеграція України в системі міжнародної економічної інтеграції: навч. посібн. / І. Ю. Матюшенко, С. В. Беренда, В. В. Резніков. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015.
5. Міжнародні організації [Електронний ресурс]: навч. посібник / [за ред. Ю.Г. Козака, В.В. Ковалевського, Н.С. Логвінової. К., 2009.
6. Міжнародні організації: кредитно-модульний курс: навч.-метод. посібник / Т.В. Андросова [та ін.]. Харків, 2013.
7. Міжнародні організації. Кредитно-модульний курс : Навч. посібник / За ред. Козака Ю.Г. К., 2011.
- Мокий А.І., Яхно Т.П., Бабець І.Г. Міжнародні організації : Навч. посібник. К., 2011.
8. ООН у системі міжнародних відносин: історичний досвід і перспективи: Ювілейний науковий збірник. К., 1995.

9. Словник-довідник Європейського Союзу. К., 2001.

Ткаченко О.А. Економічні особливості міжнародної регіональної інтеграції. Причорноморські економічні студії. 2016. Вип. 11. С. 113-116.

Філіпенко А.С. Будкін В.С., Грінченко Ю.Л. та ін. Інтеграційні процеси сучасності. Київ: Знання України, 2004.

10. Хорошковський В.І. Співробітництво України з міжнародними фінансовими організаціями: еволюція, теорія, практика: Монографія. К., 2002.

11. Шаповалов А.В., Єременко А.К., Колосова В.П. та ін. Україна в Міжнародному банку реконструкції та розвитку / за заг. ред. В.Г.С. Стельмаха. К., 2001.

12. Шевчук В. О. Міжнародна економіка: теорія і практика. Львів, 2003.

13. Яхтенфукс М. Європейська інтеграція / М. Яхтенфукс, Б. Колер-Кох; [пер. з нім. М. Яковлева]. К., 2007.

Ресурси курсу

1. Дністрянський М. С. Геополітика [Електронний ресурс] : навч. посіб. Львів, 2011. Режим доступу : URL : http://old.geography.lnu.edu.ua/Strukt/Biblio/alphavit/Ukr/Ukr_D/Dnistrianskyi/geopolityka.pdf

2. Дністрянський М. С. Політична географія та геополітика України [Електронний ресурс] : навч. посіб. Тернопіль : Навч. кн., 2010. Режим доступу : URL : <https://bohdanbooks.com/upload/iblock/aba/aba2165c11e37e3358d07a83e8b10cf2.pdf>

3. Дорошко М. С., Шпакова Н. В. Геополітичне середовище та геополітична орієнтація країн СНД: Навч. Посібник, Київ, 2010. : <http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-148.html>

4. Міжнародні організації [Електронний ресурс]: навч. посібник / [за ред. Ю.Г. Козака, В.В. Ковалевського, Н.С. Логвінової. К., 2009. Режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1364/1/Міжнародні%20організації.pdf>.

5. Мокій А.І. Міжнародні організації [Електронний ресурс]: навч. посіб. / А.І. Мокій, Т.П. Яхно, І.Г. Бабець. – К, 2011. Режим доступу: <http://westudents.com.ua/knigi/149-mjnarodnorganzats-moky-a.html>.

6. Офіційний сайт Організації Об'єднаних Націй. Режим доступу: <http://www.un.org/ru/index.html>.

7. Офіційний сайт НАТО. Режим доступу: <https://www.nato.int/>.

8. Офіційний сайт Ради Європи. Режим доступу: <https://www.coe.int/>.

9. Представництво ООН в Україні. Режим доступу: <http://un.org.ua/ua/>.

10. Сайт ЮНЕСКО. Режим доступу: <http://whc.unesco.org/en/list>.

11. Група Світового банку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.worldbank.org/en/home>

12. Міжнародний банк реконструкції і розвитку (МБРР) [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.worldbank.org/ibrd

13. Конференція ООН з торгівлі і розвитку (ЮНКТАД) [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.unctad.org

14. Конференція ООН щодо права міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.uncitral.org

15. Асоціація країн Південно-Східної Азії (АСЕАН) [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.aseansec.org

16. Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.oecd.org

17. Організація країн-експортерів нафти (ОПЕК) [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.opec.org

18. Офіс Ради Європи в Україні [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.coe.kiev.ua/> 20.

19. Офіційний сайт Європейського Союзу [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://europa.eu/>

20. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.imf.org>

21. Офіційний сайт Міжнародної організації з міграції [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.iom.int>

22. Офіційний сайт ООН [Електронний ресурс]. 1.Режим доступу: <http://www.un.org/> 26. Офіційний сайт

Інформація про курс розміщена на сайті дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
<https://d-learn.pnu.edu.ua/>

Викладач: *Москалюк М. Ф., доцент кафедри політології*